KOKIUS DOKUMENTUS REIKIA PATEIKTI, NORINT GAUTI TĖVYSTĖS PAŠALPĄ?

KREIPIANTIS DĖL TĖVYSTĖS PAŠALPOS SKYRIMO, „SODROS“ TERITORINIAM SKYRIUI REIKIA PATEIKTI:

- prašymą skirti pašalpą, kuriame be kitos informacijos nurodomi duomenys apie asmeninę sąskaitą, į kurią bus pervedama pašalpa (gali būti pildomas atėjus į „Sodros“ teritorinį skyrių, parsisiunčiamas iš „Sodros“ interneto svetainės (Gyventojų portalas/Viešoji sritis/Pašalpos arba Paslaugos) arba pateikiamas per EGAS http://gyventojai.sodra.lt/;
- jeigu darbdavys nėra pateikęs 9-SD pranešimo apie tėvystės atostogų suteikimą – įsakymo (potvarkio) dėl tėvystės atostogų suteikimo nuorašą (išskyrus tik pagal autorines, sporto, atlikėjo veiklos sutartis ar pagal individualios veiklos pažymą dirbančius asmenis, ūkininkus, kuriems tokios atostogos nesuteikiamos);
- vaiko gimimo liudijimą arba vaiko gimimo pažymėjimą su santuokos liudijimu (jeigu patvirtinančių atitinkamą civilinės būklės aktą duomenų nėra Lietuvos Respublikos gyventojų registre);
- prašymo dėl neapmokestinamųjų pajamų dydžio (NPD) taikymo kopiją, patvirtintą darbdavio – jeigu pašalpa mokama už visą kalendorinį mėnesį. Jeigu asmuo turi teisę į papildomą NPD, ši teisė turi būti pagrįsta atitinkamais dokumentais;
- mokslo dieniniame skyriuje baigimo datą įrodantį dokumentą, pvz., diplomą su priedu (nesukakusiems 26 metų apdraustiesiems) arba pažymą apie pareigūno, profesinės karo tarnybos kario ar statutinio valstybės tarnautojo tarnybos pabaigą – jeigu kreipiasi neįgijęs reikalaujamo ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo apdraustasis asmuo.

MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPŲ GAVĖJAMS

TEISĘ GAUTI MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPĄ TURI VIENAS IŠ TĖVŲ (ĮTĖVIŲ), GLOBĖJAS, KURIS:

- draudžiamas ligos ir motinystės socialiniu draudimu (už jį mokamos socialinio draudimo įmokos)*;
- suteiktos vaiko priežiūros atostogos, išskyrus, kai asmuo atleistas iš darbo dėl įmonės, įstaigos ar organizacijos likvidavimo, bankroto, pasibaigus darbo sutarčiai arba paskyrimo į pareigas terminui ar įgaliojimų laikui ir dėl to šios atostogos nesuteiktos. Asmenys, kurie dirba tik pagal autorines, sporto, atlikėjo veiklos sutartis ir asmenys, gaunantys pajamas pagal individualios veiklos pažymą, ūkininkai, pateikę vaiko gimimo liudijimą, prilyginami asmenims, kuriems suteiktos vaiko priežiūros atostogos (šių atostogų pradžia laikoma kita po tėvystės atostogų ar nėštumo ir gimdymo atostogų diena);
- iki pirmos vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnį kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą**;
- su prašymu skirti motinystės (tėvystės) pašalpą kreipėsi ne vėliau kaip per 6 mėnesius, skaičiuojant nuo laikotarpio, už kurį asmuo turi teisę gauti pašalpą, pabaigos.

** Asmenys, dirbantys pagal autorines, sporto ar atlikėjo veiklos sutartis laikomi apdraustaisiais nuo socialinio draudimo pradžios datos iki draudiminio įvykio dienos, jei per šį laikotarpį buvo sumokėtos socialinio draudimo įmokos nuo pajamų sumos, ne mažesnės kaip šio laikotarpio MMA suma (šie asmenys apdraustaisiais laikomi ne ilgesnį kaip 24 mėnesių laikotarpį nuo socialinio draudimo pradžios datos). Gaunantys pajamas pagal individualios veiklos pažymą asmenys ir ūkininkai laikomi apdraustaisiais, jeigu jie yra sumokėję socialinio draudimo įmokas už paskutinį Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytą laikotarpį.*

*** Stažo reikalavimas netaikomas:*

– apdraustiesiems, kurie iki vaiko priežiūros atostogų pradžios dar nebuvo sukakę 26 metų ir iki šių atostogų pradžios neįgijo stažo dėl to, kad stažo skaičiavimo laikotarpiu mokėsi nustatyta tvarka įregistruotose bendrojo lavinimo ar profesinėse mokyklose pagal dieninę mokymo formą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę ar nuolatinę studijų formą ir pertrauka nuo mokslo pabaigos (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą), kol jie tapo apdraustaisiais, neviršija 3 mėnesių;

– apdraustiesiems, kurie iki vaiko priežiūros atostogų pradžios neįgijo stažo dėl to, kad stažo skaičiavimo laikotarpiu buvo draudžiami kaip statutiniai valstybės tarnautojai, profesinės karo tarnybos kariai, pareigūnai ir pertrauka nuo tarnybos pabaigos iki tapo apdraustuoju neviršija 3 mėnesių.

KAIP APSKAIČIUOJAMA IR MOKAMA MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPA?

Apdraustiems asmenims, kurie teisę į motinystės (tėvystės) pašalpą įgijo (t. y. vaiko priežiūros atostogos prasidėjo) 2011-07-01 ir vėliau, ši pašalpa mokama asmens pasirinkimu iki vaikui sueis vieni arba dveji metai.

Motinystės (tėvystės) pašalpos dydis nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, kol vaikui sueis vieni metai, yra 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio, jeigu apdraustasis pasirenka gauti šią pašalpą, kol vaikui sueis vieneri metai. Jeigu apdraustasis pasirenka gauti motinystės (tėvystės) pašalpą, kol vaikui sueis dveji metai, šios pašalpos dydis nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos, kol vaikui sueis vieneri metai, yra 70 procentų, o kol vaikui sueis dveji metai, – 40 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

Motinystės (tėvystės) pašalpa (jos dalis) už tą patį vaiką (tuos pačius vaikus) gali būti mokama tik vienam iš tėvų (įtėvių) arba vaiko globėjui. Jeigu kitas iš tėvų įgyja teisę gauti motinystės (tėvystės) pašalpą už tą patį vaiką (ar tuos pačius vaikus), šios pašalpos mokėjimo trukmė nustatoma pagal pirmojo iš tėvų pasirinkimą. Pasirinkta motinystės (tėvystės) pašalpos mokėjimo trukmė vėliau nekeičiama.

Tuo atveju, jeigu apdraustajam gimsta du ir daugiau vaikų ir jis yra šių vaikų priežiūros atostogose (kai teisę į motinystės (tėvystės) pašalpą įgyja 2011-07-01 ir vėliau), motinystės (tėvystės) pašalpa didinama atsižvelgiant į gimusių vaikų skaičių (gimus dvynukams – 2 kartus ir t. t.), tačiau mokama bendra pašalpų suma negali būti didesnė kaip 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Jei dviejų vaikų priežiūrai atostogos suteikiamos abiems tėvams atskiriems vaikams prižiūrėti – motinystės (tėvystės) pašalpa mokama kiekvienam iš jų bendra tvarka.

Motinystės (tėvystės) pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė kaip trečdalis einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, galiojančių vaiko priežiūros atostogų pradžios mėnesį.

Motinystės (tėvystės) pašalpa apskaičiuojama pagal teisės į pašalpą atsiradimo metų vidutinį darbo dienų per mėnesį skaičių ir mokama už praėjusį mėnesį.

Asmenims, įgijusiems teisę į motinystės (tėvystės) pašalpą iki 2011-06-30, pašalpos dydis nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos iki vaikui sukaks 1 metai – 90 procentų, iki sukaks 2metai – 75 procentai pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

KAIP MOKAMA MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPA?

Jeigu pašalpos gavėjas, įgijęs teisę į šią pašalpą 2011-07-01 ir vėliau, auginantis vaiką kol vaikui sueis vieneri metai, turi draudžiamųjų pajamų, kurių dydis mažesnis už motinystės (tėvystės) pašalpą, jam mokamas šios pašalpos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų draudžiamųjų pajamų skirtumas. Apdraustajam, pasirinkusiam gauti motinystės (tėvystės) pašalpą kol vaikui sueis dveji metai, pašalpa nuo vaiko vienerių iki dvejų metų mokama neatsižvelgiant į tai, kad asmuo dirba ir turi draudžiamųjų pajamų.

Asmenims, teisę į motinystės (tėvystės) pašalpą įgijusiems iki 2011-06-30, turintiems draudžiamųjų pajamų, kurių dydis mažesnis už motinystės (tėvystės) pašalpą, abu metus mokamas šios pašalpos ir atitinkamą mėnesį turėtų draudžiamųjų pajamų skirtumas.

Kai motinystės (tėvystės) pašalpos dalis mokama ne už visą mėnesį, lyginamos tik tos asmens draudžiamosios pajamos, kurios priskaičiuotos pašalpos dalies mokėjimo laikotarpiu.

Laikoma, kad asmenys, kurie dirba pagal autorines, sporto, atlikėjo veiklos sutartis ar gaunantys pajamas pagal individualios veiklos pažymą, turėjo pajamų visą mėnesį, jeigu įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės nei MMA, priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų turėjimo laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Ūkininkams pašalpa mokama neatsižvelgiant į draudžiamąsias pajamas. Mokant motinystės (tėvystės) pašalpą į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos pajamos, gautos pagal autorines sutartis už darbą, atliktą iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos bei apskaičiuotos motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos už kitą vaiką.

Jeigu motina negavo motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, motinystės (tėvystės) pašalpa mokama nuo vaiko gimimo dienos.

Kai apdraustasis asmuo, gaunantis motinystės (tėvystės) pašalpą, įgyja teisę gauti kitą motinystės (tėvystės) pašalpą, jam mokamos abi šios pašalpos, tačiau bendra pašalpų suma negali viršyti 100 procentų pašalpos gavėjos palankesnio kompensuojamojo uždarbio. Kai moteriai, gaunančiai motinystės (tėvystės) pašalpą, suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos ir ji įgyja teisę gauti motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogas, jai mokamos abi šios pašalpos, tačiau bendra pašalpų suma negali viršyti 100 procentų pašalpos gavėjos palankesnio kompensuojamojo uždarbio. Šios nuostatos netaikomos, kai viena iš šių pašalpų paskirta pagal iki 2011-06-30 galiojusias Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatas.

KOKIUS DOKUMENTUS REIKIA PATEIKTI, NORINT GAUTI MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPĄ?

KREIPIANTIS DĖL MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPOS SKYRIMO APDRAUSTOJO PASIRINKTAM „SODROS“ TERITORINIAM SKYRIUI REIKIA PATEIKTI:

- prašymą skirti pašalpą, kuriame be kitos informacijos nurodomi duomenys apie asmeninę sąskaitą, į kurią bus pervedama pašalpa (gali būti pateikiamas per EGAS https://gyventojai.sodra.lt/, pildomas atėjus į „Sodros“ teritorinį skyrių arba atsiunčiamas paštu (prašymo forma yra šioje interneto svetainėje (Gyventojų portalas/Viešoji sritis/Pašalpos arba Paslaugos);
- jeigu darbdavys nėra pateikęs 9-SD pranešimo apie vaiko priežiūros atostogų suteikimą – įsakymo dėl vaiko priežiūros atostogų suteikimo nuorašą;
- kai vaiko priežiūrai atostogos suteiktos dėl to, kad asmuo atleistas iš darbo dėl įmonės, įstaigos ar organizacijos likvidavimo, bankroto ar pasibaigus darbo sutarčiai, paskyrimo į pareigas terminui ar įgaliojimų laikui – papildomai reikia pateikti dokumentus, įrodančius atleidimo iš darbo pagrindą (įsakymo, potvarkio, darbo sutarties nuorašus), šiuos dokumentus reikia pateikti tik tuo atveju, kai duomenų nėra Registre. Asmenys, kurie dirba pagal autorines sutartis, sporto ar atlikėjo veiklos sutartis, dirbantys pagal individualios veiklos pažymą ir ūkininkai, pateikę vaiko gimimo liudijimą, prilyginami asmenims, kuriems suteiktos vaiko priežiūros atostogos. Vaiko priežiūros atostogų pradžia laikoma kita diena po tėvystės atostogų ar nėštumo ir gimdymo atostogų;
- vaiko (vaikų) gimimo liudijimą (liudijimus), jei šių duomenų nėra Lietuvos Respublikos Gyventojų registre;
- prašymą dėl neapmokestinamųjų pajamų dydžio (NPD) taikymo (gali būti pildomas EGAS, atėjus į „Sodros“ teritorinį skyrių arba parsisiunčiamas iš „Sodros“ interneto svetainės„Apdraustųjų portalo“ srities„Paslaugos“). Jeigu asmuo turi teisę į papildomą NPD, ši teisė turi būti pagrįsta atitinkamais dokumentais;
- mokslo dieniniame skyriuje baigimo datą įrodantį dokumentą, pvz., diplomą su priedu (nesukakusiems 26 metų apdraustiesiems) arba pažymą apie pareigūno, profesinės karo tarnybos kario ir statutinio valstybės tarnautojo tarnybos pabaigą – jeigu kreipiasi neįgijęs reikalaujamo ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo apdraustasis asmuo;
- jei apdraustasis, kuris buvo ar yra išleistas vaiko priežiūros atostogų, turi draudžiamųjų pajamų, kurių dydis mažesnis už motinystės (tėvystės) pašalpą, ir šios pašalpos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų draudžiamųjų pajamų skirtumą nori gauti nelaukiant duomenų Registrui pateikimo, pašalpos skirtumas apskaičiuojamas pagal darbdavių pateiktas pažymas apie priskaičiuotas draudžiamąsias pajamas, apie kurias duomenų draudėjai dar nėra pateikę Registrui. Darbdavys šią pažymą gali pateikti per EDAS, kur pateikta rekomenduojama pažymos forma.

Smulkesnė informacija teikiama:
„Sodros“ teritoriniuose skyriuose,
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje,
„Sodros“ interneto svetainėje – www.sodra.lt,
elektroniniu paštu – sodrainfo@sodra.lt

SoDra

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

MOTINYSTĖS, TĖVYSTĖS IR MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPOS

Nuo 2011 m. liepos 1 d.

SOCIALINIS DRAUDIMAS – GARANTIJA JUMS

LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO STAŽAS IR KOMPENSUOJAMASIS UŽDARBIS

Ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą sudaro laikotarpiai, per kuriuos mokamos ar turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, taip pat per kuriuos apdraustasis asmuo gavo socialinio draudimo ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos pašalpas, taip pat nedarbo socialinio draudimo išmokas.

Jeigu apdraustojo asmens ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas skaičiuojamas kalendorinėmis dienomis, taikomas 30 kalendorinių dienų mėnuo. Per kalendorinį mėnesį negali būti įskaityta daugiau kaip vienas ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo mėnuo.

Laikoma, kad asmenys, dirbantys pagal autorines sutartis, sporto ar atlikėjo veiklos sutartis, gaunantys pajamas pagal individualios veiklos pažymą asmenys ir ūkininkai yra įgiję ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą pašalpai gauti, jei iki teisės į pašalpą atsiradimo dienos (nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų pradžios) sumokėtos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos nuo ne mažesnės negu 12 minimalių mėnesių algų (toliau – MMA) dydžio draudžiamųjų pajamų sumos per paskutinius 24 mėnesius, t. y. šių asmenų stažas nustatomas pagal sumokėtas socialinio draudimo įmokas. Jei šios įmokos sumokėtos nuo MMA dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas. Kai įmokos sumokėtos nuo didesnės ar mažesnės nei MMA sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai didesniu ar mažesniu.

Tais atvejais, kai asmuo neturi reikiamo ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo, nes prieš tai buvo vaiko priežiūros atostogose, ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikui sukaks 2 metai.

Į ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą įskaitomi darbo Europos Sąjungos, Europos Ekonominės Erdvės valstybėse laikotarpiai. Taip pat įskaitomi darbo laikotarpiai ir kitose užsienio valstybėse, jeigu tai numatyta tarptautinėse sutartyse. Šie laikotarpiai patvirtinami atitinkamų valstybių kompetentingų įstaigų išduotais dokumentais.

Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį apskaičiuojamos motinystės, tėvystės ar motinystės (tėvystės) pašalpos, nustatomas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų pradžios mėnesį. *Pavyzdžiui, asmeniui, įgijusiam teisę į pašalpą 2011 m. liepos mėnesį, pašalpa bus apskaičiuojama pagal laikotarpio nuo 2010 m. birželio 1 d. iki 2011 m. gegužės 31 d. draudžiamąsias pajamas.*

Vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis negali viršyti einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, galiojusių nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar atostogų vaikui prižiūrėti pradžios mėnesį, 4 dydžių sumos.

Asmens draudžiamosios pajamos – visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos ar turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, apdraustajam priskaičiuotos ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos pašalpos, taip pat nedarbo socialinio draudimo išmokos.

Kompensuojamasis uždarbis pašalpų dydžiui nustatyti apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro (toliau – Registras) duomenis.

MOTINYSTĖS PAŠALPŲ GAVĖJAMS

Motinystės pašalpa skiriama ir mokama už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį

MOTINYSTĖS PAŠALPA SKIRIAMA, JEIGU:

- išduotas elektroninis nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas;
- asmuo yra apdraustas ligos ir motinystės socialiniu draudimu (už jį mokamos socialinio draudimo įmokos)*;
- dėl nėštumo ir gimdymo atostogų nedirbo ir prarado darbo pajamas (turint draudžiamųjų pajamų, mažesnių už paskirtą pašalpą, mokamas paskirtos pašalpos ir priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų skirtumas);
- nėštumo ir gimdymo atostogos suteiktos darbo laikotarpiu arba apdraustoji atleista iš darbo nėštumo metu ar nėštumo ir gimdymo atostogų metu dėl įmonės, įstaigos ar organizacijos likvidavimo, bankroto, pasibaigus darbo sutarčiai arba paskyrimo į pareigas terminui ar įgaliojimų laikui;
- pirmajai nėštumo ir gimdymo atostogų dienai turi ne trumpesnį kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą arba neįgijo nustatyto ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo, nes:

  – *yra iki 26 metų amžiaus ir stažo skaičiavimo laikotarpiu mokėsi nustatyta tvarka įregistruotose bendrojo lavinimo ar profesinėse mokyklose pagal dieninę mokymo formą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę ar nuolatinę studijų formą ir pertrauka nuo mokslo pabaigos (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą) iki tapo apdraustąja, neviršija 3 mėnesių;*

  – *nurodytu laikotarpiu buvo pareigūnė, profesinės karo tarnybos karė ar statutinė valstybės tarnautoja, ir pertrauka nuo tarnybos pabaigos iki tapo apdraustąja neviršija 3 mėnesių.*
- į „Sodros“ teritorinį skyrių su prašymu skirti motinystės pašalpą kreipėsi ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos.

** Asmenys, dirbantys pagal autorines sutartis, sporto ar atlikėjo veiklos sutartis laikomi apdraustaisiais nuo socialinio draudimo pradžios datos iki draudiminio įvykio dienos, jei per šį laikotarpį buvo sumokėtos socialinio draudimo įmokos nuo pajamų sumos, ne mažesnės kaip šio laikotarpio MMA suma (šie asmenys apdraustaisiais laikomi ne ilgesnį kaip 24 mėnesių laikotarpį nuo socialinio draudimo pradžios datos). Gaunantys pajamas pagal individualios veiklos pažymą asmenys ir ūkininkai laikomi apdraustaisiais, jeigu jie yra sumokėję socialinio draudimo įmokas už paskutinį Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytą laikotarpį.*

KAIP APSKAIČIUOJAMA IR MOKAMA MOTINYSTĖS PAŠALPA?

Motinystės pašalpos dydis – 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio. Ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė kaip trečdalis einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, galiojančių nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios mėnesį.

Motinystės pašalpa mokama už darbo dienas pagal kalendorių.

Motinystės pašalpa mokama įvertinus pašalpos gavėjos draudžiamąsias pajamas, t. y. jeigu apdraustoji motinystės pašalpos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos, ir jų dydis mažesnis už motinystės pašalpą, jai mokamas šios pašalpos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų draudžiamųjų pajamų skirtumas. Mokant pašalpą, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos pajamos, gautos pagal autorines sutartis už darbą, atliktą iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos. Ūkininkams pašalpa mokama neatsižvelgiant į draudžiamąsias pajamas.

Kai moteriai, gaunančiai po 2011-07-01 skirtą motinystės (tėvystės) pašalpą, suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos ir ji įgyja teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu, jai mokamos abi šios pašalpos, tačiau bendra pašalpų suma negali būti didesnė kaip 100 proc. pašalpos gavėjo palankesnio kompensuojamojo uždarbio dydžio (pašalpų suma ribojama tais atvejais, kai teisė į motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas atsiranda po 2011-07-01).

KOKIA YRA MOTINYSTĖS PAŠALPOS MOKĖJIMO TRUKMĖ?

MOTINYSTĖS PAŠALPA MOKAMA:

- už 126 kalendorines dienas (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaičių);
- už 56 kalendorines dienas po gimdymo, jeigu moteris iki gimdymo datos nepasinaudojo teise į nėštumo ir gimdymo atostogas;
- komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimsta daugiau nei vienas vaikas, pašalpa mokama papildomai už 14 kalendorinių dienų;

Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, motinystės pašalpa mokama:

- už 28 kalendorines dienas po gimdymo.

arba

- už 126 kalendorines dienas po gimdymo, jei kūdikis gyvena 28 paras ir ilgiau;
- komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimsta daugiau nei vienas vaikas, pašalpa mokama papildomai už 14 kalendorinių dienų.

Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę negyvą vaiką, motinystės pašalpa mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo.

Apdraustajam asmeniui, įvaikinusiam naujagimį ar paskirtam jo globėju, motinystės pašalpa mokama nuo įvaikinimo ar globos nustatymo dienos, kol kūdikiui sueis 70 dienų.

KOKIUS DOKUMENTUS REIKIA PATEIKTI, NORINT GAUTI MOTINYSTĖS PAŠALPĄ?

KREIPIANTIS DĖL MOTINYSTĖS PAŠALPOS SKYRIMO PASIRINKTAM „SODROS“ TERITORINIAM SKYRIUI REIKIA PATEIKTI:

- prašymą skirti pašalpą, kuriame be kitos informacijos nurodomi duomenys apie asmeninę sąskaitą, į kurią bus pervedama pašalpa (gali būti pateikiamas per Elektroninę gyventojų aptarnavimo sistemą (toliau – EGAS) https://gyventojai.sodra.lt/, pildomas atėjus į „Sodros“ teritorinį skyrių arba atsiunčiamas paštu (prašymo forma yra „Sodros“ interneto svetainėje (Gyventojų portalas/Viešoji sritis/Pašalpos arba Paslaugos);
- Pranešimą dėl pašalpos skyrimo (forma NP-SD), išskyrus asmenis, gaunančius pajamas pagal autorines sutartis, iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal individualios veiklos pažymą bei ūkininkus. Darbdavys šį pranešimą gali pateikti per Elektroninę draudėjų aptarnavimo sistemą (toliau – EDAS) siųsdamas elektroninį dokumentą – Pranešimą dėl pašalpos skyrimo (forma NP-SD), pasirašytą saugiu elektroniniu parašu, sukurtu saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu arba užpildęs popierinį dokumentą Pranešimą dėl pašalpos skyrimo (forma NP-SD) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo asmens kreipimosi dienos (Pranešimų pildymo, pateikimo ir tikslinimo tvarka nustatyta Duomenų apie apdraustuosius ir draudėjus pateikimo ir tikslinimo taisyklėse (Žin., 2010, Nr. 73-3728));
- prašymą dėl neapmokestinamųjų pajamų dydžio (NPD) taikymo (gali būti pildomas EGAS, atėjus į „Sodros“ teritorinį skyrių arba parsisiunčiamas iš „Sodros“ interneto svetainės „Apdraustųjų portalo“ srities „Paslaugos“). Jeigu asmuo turi teisę į papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį (PNPD), ši teisė turi būti pagrįsta atitinkamais dokumentais;
- darbdavio pažymą apie nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo mėnesį priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį, taikytą NPD, išskaičiuotą ir sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą (jei nėštumo ir gimdymo atostogos suteikiamos ne nuo pirmos mėnesio dienos);
- jeigu moteris atleista iš darbo nėštumo metu ar nėštumo ir gimdymo atostogų metu dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo, bankroto, pasibaigus darbo sutarčiai, paskyrimo į pareigas terminui ar įgaliojimų laikui, papildomai reikia pateikti dokumentus, įrodančius atleidimo iš darbo pagrindą (įsakymo, potvarkio, darbo sutarties nuorašus) – jeigu duomenų apie atleidimo pagrindą nėra Registre;
- mokslo dieniniame skyriuje baigimo datą įrodantį dokumentą, pvz., diplomą su priedu (nesukakusiems 26 metų apdraustiesiems) arba pažymą apie pareigūno, profesinės karo tarnybos kario ir statutinio valstybės tarnautojo tarnybos pabaigą – jeigu kreipiasi neįgijęs reikalaujamo ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo apdraustasis asmuo.

Motinystės pašalpa ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo prašymo su visais reikiamais dokumentais gavimo Fondo valdybos teritoriniame skyriuje dienos pervedama į apdraustojo asmeninę sąskaitą.

TĖVYSTĖS PAŠALPŲ GAVĖJAMS

Teisę gauti tėvystės pašalpą turi vaiko tėvas, tėvystės atostogų laikotarpiu.

Tėvystės pašalpa skiriama, jeigu:

- asmuo yra draudžiamas ligos ir motinystės socialiniu draudimu (už jį mokamos socialinio draudimo įmokos)*;
- suteiktos tėvystės atostogos (bet ne ilgiau kaip iki vaikui sukaks vienas mėnuo), išskyrus dirbančius tik pagal autorines, sporto, atlikėjo veiklos sutartis ir pagal individualios veiklos pažymą dirbančius asmenis bei ūkininkus, kuriems tokios atostogos nesuteikiamos – šie asmenys, pateikę vaiko gimimo liudijimą, prilyginami asmenims, kuriems suteiktos tėvystės atostogos (jiems tėvystės pašalpa mokama vieną mėnesį nuo vaiko gimimo);
- iki pirmosios tėvystės atostogų dienos turi ne trumpesnį kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą arba neįgijo nustatyto ligos ir motinystės socialinio draudimo stažo, nes:
- asmuo yra iki 26 metų amžiaus ir nurodytu laikotarpiu mokėsi nustatyta tvarka įregistruotose bendrojo lavinimo ar profesinėse mokyklose pagal dieninę mokymo formą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę ar nuolatinę studijų formą ir pertrauka nuo mokslo pabaigos (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą) iki tapo apdraustuoju, neviršija 3 mėnesių;
- nurodytu laikotarpiu buvo pareigūnu, profesinės karo tarnybos kariu ar statutiniu valstybės tarnautoju, ir pertrauka nuo tarnybos pabaigos iki tapo apdraustuoju neviršija 3 mėnesių.
- kreipėsi į „Sodros“ teritorinį skyrių su prašymu skirti tėvystės pašalpą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo tėvystės atostogų pabaigos.

** Asmenys, dirbantys pagal autorines sutartis, sporto ar atlikėjo veiklos sutartis laikomi apdraustaisiais nuo socialinio draudimo pradžios datos iki draudiminio įvykio dienos, jei per šį laikotarpį buvo sumokėtos socialinio draudimo įmokos nuo pajamų sumos, ne mažesnės kaip šio laikotarpio MMA suma (šie asmenys apdraustaisiais laikomi ne ilgesnį kaip 24 mėnesių laikotarpį nuo socialinio draudimo pradžios datos). Gaunantys pajamas pagal individualios veiklos pažymą asmenys ir ūkininkai laikomi apdraustaisiais, jeigu jie yra sumokėję socialinio draudimo įmokas už paskutinį Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytą laikotarpį.*

KAIP APSKAIČIUOJAMA IR MOKAMA TĖVYSTĖS PAŠALPA?

Tėvystės pašalpos dydis – 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio. Ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už tėvystės atostogų pradžios mėnesį galiojusių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų trečdalį.

Tėvystės pašalpa mokama tėvystės atostogų laikotarpiu (nuo vaiko gimimo dienos iki vaikui sukanka vienas mėnuo) už darbo dienas. Jeigu apdraustasis pasinaudoja ne visomis tėvystės atostogomis, o tik dalimi, tėvystės pašalpa mokama už šią atostogų dalį, bet ne ilgiau kaip iki vaikui sukanka vienas mėnuo. Tėvystės pašalpa išmokama pasibaigus tėvystės atostogoms.

Tėvystės atostogų metu tėvui, gaunančiam tėvystės pašalpą, motinystės (tėvystės) pašalpa nemokama.

Tėvystės pašalpa mokama įvertinus asmens draudžiamąsias pajamas, t. y. jeigu apdraustasis tėvystės pašalpos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos, ir jų dydis mažesnis už tėvystės pašalpą, jam mokamas šios pašalpos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų draudžiamųjų pajamų skirtumas. Mokant pašalpą, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos pajamos, gautos pagal autorines sutartis už darbą, atliktą iki pirmosios tėvystės atostogų dienos. Ūkininkams pašalpa mokama neatsižvelgiant į draudžiamąsias pajamas.